

DET ESTNISKA BILDNINGS- OCH UNGDOMSARBETET.

Härdade av århundradens förtryck, medvetna om de materiella värdenas förgänglighet och angelägna att även i förskingringen bevara sin fria nationella och kulturella tradition, har esterna ihärdigt hållit fast vid sina bildningssträvanden. Redan i början av exilen skapade esterna egna skolor åt sina barn i flyktingslägren både i Sverige och Tyskland. Den i lägerskolorna påbörjade skolgången kunde barnen sedan fullfölja i Sverige i Sigtuna estniska läroverk och i estniska gymnasiet i Tyskland. Senare fortsatte Estniska Kommittén i Sverige att ha hand om de estniska skolorna, av vilka allttjämt arbetar Estniska Folkskolan i Stockholm, Estniska Gymnasiet och Estniska Korrespondensinstitutet. I höst började även i Göteborg en estnisk folkskola att arbeta. Lönerna för lärarna vid både Stockholms och Göteborgs estniska folkskolor betalas av statsanslag som beviljats av riksdagen. Anslaget till estniska kvällsgymnasiet däremot har hittills varit rätt blygsamt, så att gymnasiet har fått täcka största delen av sina utgifter med hjälp av terminsavgifter och understöd från olika håll. Estniska gymnasiet firade nyligen sin 15-årsdag. Under denna tid har skolan möjliggjort det för 143 estniska ungdomar att ta studentexamen. Över hela Sverige är dessutom verksamma 25 estniska kompletteringsskolor, vilken skoltyp f.ö. har vunnit tillämpning i snart sagt alla länder med en estnisk folkgrupp. I Sverige kompletteras detta frivilliga bildningsarbete slutligen av bortåt 200 studie- och hobbycirklar över hela landet. För dessa skoltypers bruk har publicerats över 25 estniskspråkiga läroböcker. All denna omfattande skol- och folkbildningsverksamhet ledes centralt av Estniska Kommitténs skolkommission.

Över 1.000 estniska ungdomar studerar f.n. vid olika högskolor i den fria världen, därav 300 i Sverige. Estniska studentkårer är verksamma vid universiteten i Uppsala och Lund och vid Stockholms och Göteborgs högskolor; samlade utgör de Estniska Studentkåren i Sverige. Liknande studentkårer har skapats även i USA, Kanada, Tyskland, England, Argentina, Australien m.fl. länder. Centralorganisationen för alla dessa är Estniska Studentkåren i Utlandet. Av de studentorganisationer, som var verksamma i det ockuperade Estland, fortsätter 18 sin verksamhet i exilen och omfattar f.n. över 3.000 studenter och akademiker i den fria världen. De utgör en av de aktivaste och mest disciplinerade organisations typer bland de landsflyktiga esterna.

Under exilåren har hittills ca 800 estniska ungdomar utexaminerats

från högskolor, därav över 300 i Sverige. De populäraste specialiteterna har varit ingenjörer och arkitekter med över 250 akademiker, följda av läkare och tandläkare.

År 1951 började i Sverige sin verksamhet som högre läroanstalt Estniska Vetenskapliga Institutet. F.n. arbetar vid institutet filosofiska och juridiska fakulteten med sammanlagt 25 estniska vetenskapsmän som lärare, medan antalet studenter och åhörare hållit sig omkring 100. Lärarna har lagt särskild vikt vid föreläsningar i nationella ämnen, vilka även varit en välbehövlig komplettering för estniska studenter som studerar vid svenska högskolor. Institutets juridiska fakultet har publicerat 5 kurskompendier, och ger ut en juridisk tidskrift.

Estniska ungdomsarbetet försiggår främst genom den nationella scout- och flickscoutorganisationen, i vilken närmare en tredjedel av alla estniska ungdomar är organiserade. Den har avdelningar överallt där det finns ester. Avdelningarna i de olika länderna står i intim kontakt med varandra genom de internationella centralorganisationerna Estniska Scoutförbundets Centralbyrå och Centralbyrån för Estniska Flickscouter i Exilen. Den 5 och 6 nov. detta år höll estnisk scoutungdom årsmöte i Göteborg med över 250 estniska ungdomsledare som deltagare. Där beslöts att efter den svenska scoutrörelsens förebild sammanslå de estniska pojk- och flickscouternas avdelningar, som hittills arbetat var för sig, till en administrativ enhet med namnet Estnisk Scoutungdom i Sverige. Denna omfattar f.n. ca 800 estniska ungdomar och samarbetar intimt med KFUM:s och KFUK:s scoutorganisation. Till den nya organisationens ledare valdes dr Virge Hint från Uppsala. Den estniska scoutrörelsen har uppfört i närheten av Falköping ett större permanent studie- och lägercentrum som bär namnet "Metsakodu". Ett annat liknande fritidscentrum håller på att uppföras i närheten av Göteborg under namnet "Koitjärve. I Stockholm har vid Estniska Hjälpcentralen bildats ett särskilt ungdomscentrum, som disponerar över egna lokaler. Esternas bidrag till sin ungdomsverksamhet samlas till en särskild ungdomsfond. I Stockholm har också skapats ungdomsfonden "Tulevik", som ämnar utbygga Estniska huset på Regeringsgatan med ett modernt estniskt ungdomshem. Som estnisk ungdomstidskrift i landsflykten utkommer sedan 1946 "Tulehoidja" (Eldens väktare).

Estniska ungdomens idrottsverksamhet i exilen saknar ett organisatoriskt centrum, men idrottsförbund är verksamma i Sverige, USA och Australien. Under åren 1946-1950, då fler ester bodde nära intill varandra i Europa än nu,

uppnåddes anmärkningsvärda resultat inom många idrottsgrenar. En negativ inverkan har utan tvivel den omständigheten haft, att exilidrottare ej har tillåtits representera sin nation på olympiader liksom på VM- och EM-tävlingar.

Den kände estniske gymnastikledaren Ernst Idla väckte redan år 1946 stort uppseende med sin estniska trupp under dess framträdanden i Sverige. Hans rytmiska gymnastik har också utanför Skandinavien vunnit erkännande och har bildat skola, ej endast bland de i olika länder verksamma estniska gymnastiklärarna utan även internationellt. Under intryck av Ernst Idlas gymnastikrörelse har i flera städer av estniska ungdomar bildats gymnastiktrupper, till vilka sedermera oftast även svenska gymnastikintresserade har anslutit sig. Sålunda finns f.n. i Malmö flera välorganiserade gymnastikgrupper under ledning av Idla-
eleven fru Leida Leesment, vilka även de redan hunnit vinna stora framgångar och internationellt erkännande.

Det är naturligt att den estniska exilungdomen visar avsevärt större intresse för världsåskådnings- och politiska problem än svensk ungdom i gemen. Esterna i Sverige är en av de bäst och tätast organiserade exilkolonier i världen. I de estniska organisationernas II kongress i Stockholm den 12 och 13 november deltog 106 av de ca 160 estniska organisationerna i Sverige. För den estniska ungdomen är det naturligt att de alltifrån barndomen genom hemmet och senare genom sina ungdomsorganisationer får impulser till ett livligare intresse för dagens stora politiska frågor. Dessa ungdomar växer upp i en miljö där man ständigt diskuterar läget i det ockuperade Baltikum och den internationella kommunismens problem, men även Europas integration och andra akuta internationella frågor. Det på så sätt väckta och fostrade politiska intresset och aktiviteten tar sig sedan hos ungdomarna uttryck i medlemskap dels i de svenska politiska partiernas ungdoms- och studentorganisationer, dels i exilorganisationerna - som även de har sina ungdomssektioner - och de internationella politiska organisationer som dessa tillhör. I Sverige är organisationer för estnisk liberal, konservativ, socialistisk, federalistisk och bondeförbundsungdom verksamma, vilka intimt samarbetar med Nordens och andra europeiska länders motsvarande politiska partier, men även med motsvarande internationella politiska centra.

Den organiserade estniska ungdomen och samhället i den fria världen utgör, fastän skingrad över länder och kontinenter och trots sina organisations-
typers och verksamhetsformens yttre olikhet och mångfald, en homogen nationell och kulturell gemenskap som uppbärs av vissa fundamentala idéer. Denna gemenskap